

haar leveranciers tenminste gedeeltelijk voldoen. Maar haar toestand ging daarop niet vooruit en werd ze menigmaal van Dr Geill verboden ook maar de minste werkzaamheden te doen. Zij was echter een erge vlugge en zeer rappe vrouw en een geest die zich niet kon aanpassen om stil te zitten. maar dan zaten wij 'snachts met de brokken en tobden we soms de hele nacht met haar. We gingen dan 's morgens weer naar huis, want we konden vanzelf onzr zaak niet in de steek laten. Toen is Miene Smit, die toen 12 jaar was naar haar toegekomen en die was erg handig voor haar leeftijd en daar ook hadden we veel gemak van.

Wij werden dus in onze plannen erg afgeremd. Wat aal deze oorlog ons brengen? Zal ons huis misschien straks onder het oorlogsgeweld in puin komen te liggen? Zullen wij zelf er het leven afbrengen? De mens wikt wel, maar God beschikt. We stonden dus in dezen machteloos. Maar toch moest het leven en het werk weer doorgaan.

Er kwamen toen op ons dorp zeer veel militairen. En die werden alle bij de burgers ingekwartierd. Ook kregen wij ons deel daarvan. Soms drie of vier op een nacht, maar eindelijk kregen wij er een voor goed. Het was een adjudant van de Veldartillerie, die er hier zeer veel kwamen. Alles zat tjokvol. Alle schuren en huizen, alles vol met militairen en geschut. Ook kwam de staf van het 3e Regiment infanterie uit Bergen op Zoom met de stafmuziek naar hier. Het regimentsbureau werd vlak naast ons ingekwartierd, daar waar nu Adriaan van Iwaarden woont. Toentertijd woonde daar Meester Smit met zijn vrouw en een zoon en een dochte Anna.

Die man echter die bij ons kwam was nu juist niet van het beste soort. Hij had een vrouw met acht kinderen en woonde in Bergen op Zoom. Hij was een dronkaard en menig keer kwam hij 's avonds dronken thuis. Maar hij sliep boven en wij gingen dan stilletjes weg. Hij had een sleutel van de achterdeur en de huiskamerdeur draaiden we op slot. 's Morgens kwamen we dan weer stilletjes er in, zodat hij niet eens wist dat we niet thuis geweest waren. Daar kwam nog bij dat we niet bang hoefden te wezen voor inbraak of iets dergelijks daar dag en nacht een schildwacht bij ons voor de deur liep, die om de 2 uur vanzelf weer door een andere werd afgelost, omdat het vaandel van het Regiment in de kamer naast ons huis stond, wat altijd bewaakt wordt. Hoevele malen hebben we ook dat beleefd dat de stafmuziek bij ons voor de deur stond wanneer het vaandel mee moest.

Voor ons was echter die inkwartiering niet slecht, daar we veel verkochten. Menigmaal moest ik dadelijk naar Goes om bij de grossiers inkopen te gaan doen. Ik kon nu vanzelf niet meer uit timmeren en nog veel minder aan onze eigen verbouwing doen. Maar het ging bij ons er om met Gods hulp zo vlug mogelijk onze hypotheek af te lossen en in een eigen woning en zaak te zitten. Daardoor zouden de lasten lichter worden en we meer kunnen doen. Nog erger zou het worden met de toename van de bevolking. Was alles al vol met militairen, in september vielen de Duitse legerscharen België binnen en viel de stad Antwerpen en kwamen er drommen van Belgische vluchtelingen ons land binnen en ook naar Krabbendijke. Met hele schepen vol kwamen ze op Hansweert en Vlakte aan en dan hier het land in. Kerken, consistories en schuren alles vol met vluchtelingen. Droevig om aan te zien. Lang heeft dit echter niet geduurd, want toen eenmaal de Duitsers in Antwerpen zaten en in België zijn ze allengskens terug gegaan naar hun woonplaatsen. Maar toch was het voor ons weer niet slecht, daar de Belgen ook grove verteederders waren. Slechts enkele van hen zijn hier jaren blijven hangen.

In mijn bezit is nog steeds een brief welke broer Gerard toen aan ons geschreven heeft, daar hij ook in dienst was en lag toen met de vlucht der Belgen in Zuidzande aan de grens. Hij heeft dit van zeer nabij meegemaakt, maar zo iets is vreselijk. Er zijn toen ook nogal wat doden gevallen. Het was een ontzettende toestand voor die mensen.

Toen zij dan eindelijk voor het grootste deel vertrokken waren ben ik toch